

A Magyarok kenyere programban

Terményeket adományoztak rászorulóknak

Fotó: Vajda György

November 4-én, csütörtökön délelőtt Nyárádszeredában ifjú Fábán Ferenc farmjának udvarán adták át a Székely Gazdaszervezetek Maros megyei képviselői, Szabó Árpád megyei elnök és dr. Suba Kálmán falugazdász a Magyarok kenyere program keretében az ideai termésből gyűjtött terményeket az idős- és gyereketthonokat működtető tizennégy civil szervezetnek.

Szabó Árpád a helyszínen elmondta: a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete 2019-ben kapcsolódott be a magyar kormány, illetve a Mezőgazdasági Minisztérium által kezdeményezett Magyarok kenyere elnevezésű jótékonyági programba. Még abban az évben Maros megyében 25 tonna gabonát gyűjtöttek össze, ezt mind eljuttattuk a rászorulókat támogató szervezetekhez. 2020-ban már 31 tonna gabona gyűlt össze, az idén 20 tonna már a központi tárolóhelyen van, ezenkívül

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Ősbemutató Marosvásárhelyen

A Yorick Stúdió és a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház közös produkciója, a Nem történt semmi című előadás ősbemutatója kapcsán a darab szerzőivel, Dálnoky Réka, Székely Csaba és Elise Wilk drámaírókkal beszélgetünk.

3.

Minden adott volt

Egyik kedvenc könyvemet tartom most kezemben. Bizonyára azért az egyik kedvencem, mert a legutóbbi. Kedvencem, mert – mint önk is láthatják, s meggyőződhetek róla: jól sikerült, szép lett, piacos, arról nem is beszélve, hogy tartalmas. Ugy is fogalmazhatnék, hogy a külső sikert a belső sikerrel igazítani, önálló – de mégis a könyv, legyen az akár művészalbum, elsőrendű szerepének, a művész munkássága dokumentálásának, hozzáférhetővé tételének alárendelt – művészi alkotást hozva létre.

4.

Balázs Imre – 90

1931. október 26-án született, kilenc éve hunyt el. A székelyföldi Márafalva szülőtte, 1989-től az anyaországi Vácott volt az otthona, de művészete, alkotói kiteljesedése és lényegében minden egyéb, ami a festészetet meghatározta, Marosvásárhelyhez kötötte. Négy évtizeden át 1987-es áttelepüléséig városunk művészeti életének egyik legmeghatározóbb egyénisége volt.

5.

OPTICA OPTOFARM

A MŰANYAG ÉS ANTIREFLEXES MONOFOKÁLIS LENCSEKRE MOST **50% KEDVEZMÉNYT** ADUNK.

*A KEDVEZMÉNY A NYUGDÍJASOK SZÁMÁRA SZÓL. ÉRVÉNYES NYUGDÍJSELJÁRÁS FELMUTATÁSÁVAL. ALÁNYLATUNK NOVEMBER 30-IG VAGY A RÉSZLET EREJÉIG TART.

www.optofarm.ro

KIÉGÉS

ALUMINÉZET
Földvár, Székely Nemzeti Képzőművészeti Iskola

NOVEMBER

6., szombat
A Nap kel
7 óra 10 perckor,
lenyugszik
17 óra 1 perckor.
Az év 310. napja,
hátravan 55 nap.

IDŐJÁRÁS

Esős idő
Hőmérséklet:
max. 11 °C
min. 8 °C

*Isten éltesse!

Ma LÉNÁRD,
holnap REZSŐ napja.
REZSŐ: a Roger név magyar változata,
amit a nyelvújítás során hoztak létre az
ismeretlen eredetű Rézső, Réső család-
névből.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2021. november 5.

1 EUR	4,9485
1 USD	4,2904
100 HUF	1,3746
1 g ARANY	247,4745

Terményeket adományoztak rászorulóknak

(Folytatás az 1. oldalról)

több mint 5 tonna a megye különböző gyűjtőközpontjaiban áll. A Székely Gazdaszervezetek három megyét átfogó hálózatként működik, egymást segítik adományaikkal a gazdák. Tavaly a Kovászna megyeiek 10 tonna burgonyát küldtek Maros megyébe, az idén pedig 12 tonnát, ezenkívül 800 kg sárgarépát és 400 kg hagymát is adtak. Az utóbbi terményeket osztották szét csütörtökön a nyáradszeredai farmon. Az el látottak létszámától függően különböző mennyiségben vihették el az említett terményeket a szociális alapítványok és egyesületek képviselői. A Nyáradszeredában lerakott termésből jutott a Dévai Szent Ferenc Alapítvány szovátai és nagyteremi otthonába, a holtmarosi Czegei-Wass Alapítvány által fenntartott Tulipán gyerekotthonba, a Pál atya által gondozott sárpataki gyerekotthonba, a marosvásárhelyi Lazareum Alapítvány gyermek- és időotthonába, a Kálvin János Alapítvány öregotthonába, az Ügyes Kezek Alapítvány és a Gondviselés Alapítvány sérültjeihez, a nyáradszeredai időotthonba, a nagyfülpösi Szivárvány Alapítvány gyerekotthonába, a marosvásárhelyi karmelita nővérek zárdájába.

Szabó Árpád elmondta, hogy amikor a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete úgy döntött, hogy bekapcsolódik az akcióba, akkor a Maros Megyei Tanács szociális igazgatóságát kérte fel, hogy szakemberei ajánljanak olyan, civil szervezetek által fenntartott szociális intézeteket, amelyeket felkarolhatnak, így állt össze az a lista, ahova a betakarítás után rendszeresen eljuttatják az élelmészhez szükséges terményeket, illetve az idén az egyházak képviselői is két intézményt a figyelmükbe ajánlottak. Decemberben az ajándékozottak egy köszönőlevelet is eljuttatnak az adományozó gazdákhoz, és felvetődött annak a lehetősége is, hogy akár a gazdák is felkeressék az intézményeket, és a szolidaritás jegyében így is kapcsolatba kerüljenek a haszonélvezőkkel. Az elnök hozzátette: eddig több mint száz Maros megyei gazda adományozott, de az idei gyűjtéssel még nem álltak le. A falugazdászokkal közösen folytatják az akciót, és reméli, hogy a vírusjárvány okozta gazdasági fennakadások ellenére az idén összegyűlt termény mennyisége meghaladja az előző években adományozottat, hiszen a cél az, hogy a szolidaritás és az együvé tartozás jegyében növeljék a gazdák szociális érzékenységét.

Az átoltottság függvényében folytatódik jelenléttel az iskola

Azokban az óvodákban és iskolákban folytatódhat jelenléttel hétfőtől az oktatás, amelyek alkalmazotti közösségének átoltottsága meghaladja a 60 százalékot – jelentette be pénteki sajtótájékoztatóján Sorin Cîmpeanu. Az ügyvivő tanügyminiszter elmondta, a személyzeti vagy infrastrukturális gondokkal küszködő tanintézetek továbbra is kérhetik, hogy az oktatás az átoltottsági aránytól függetlenül online formában történjen. Cîmpeanu közlése szerint hamarosan megjelenik a Hivatalos Közlönyben az oktatási és az egészségügyi miniszter közös rendelete, így a tanintézetek igazgatótanácsa még a pénteki nap folyamán eldöntheti, hogy milyen formában zajlik hétfőtől a tanítás. A rendelet a magán tanintézetekre is kiterjed.

A miniszter tájékoztatása szerint jelenleg az óvodák és iskolák 54 százalékában haladja meg a személyzet átoltottsága a 60 százalékot. Ez azt jelenti, hogy a 2.930.000 romániai óvodás és iskolás közül mintegy 1.800.000 gyerek számára jelenléttel folytatódhat az oktatás. Cîmpeanu elmondta, ha egy diák igazoltan megfertőződik koronavírussal, felfüggesztik a jelenléti oktatást az egész osztály számára. Ha egy iskola osztályainak több mint felében felfüggesztették a jelenléti oktatást, a teljes tanintézet online oktatásra tér át. A tárcavezető tájékoztatása szerint jelenleg a romániai oktatási intézmények teljes személyzetének több mint 70 százaléka be van oltva koronavírus ellen. (Agerpres)

Magyarország vörös zónába került

Frissítette csütörtök esti online ülésén az országos járványügyi operatív törzs (CNSU) a járványügyi szempontból kockázatos országok listáját.

A CNSU határozata szerint vörös zónába került Magyarország, a Cseh Köztársaság, Dánia, Izland, Luxemburg, a Maldív-szigetek és a Kajmán-szigetek. Az esetszámok csökkenésének köszönhetően vörösből sárga zónába került az Amerikai Egyesült Államok és Saint Kitts és Nevis. Az incidencia növekedése következtében zöldből sárga zónába került Lengyelország, Norvégia, San Marino és Andorra. Zöld zónába került Izrael, Kuba, Costa Rica, Guyana, a Bahama-szigetek, Grenada, Sint Maarten, Antigua és Barbuda, valamint az Amerikai Virgin-szigetek. (Agerpres)

Értünk. Helyettünk

Emléksorok Király Károly (1930–2021) elhunytára

Életének 92. évében, 2021. november 4-én Budapesten elhunyt Király Károly, az erdélyi magyar közösség kiemelkedő közéleti vezetője és mindenkor „napszámosa”, akit életútja – számos állomáshely érintése ellenére – mindig az „örök marosvásárhelyi” nem hivatalos, de érvényes címre (is) jogosít.

Virág György

Lehet akár párhuzamot is vonni a mai napon (csütörtökön) elhunyt, egykori közéleti vezető halálának napja és a szovjet hadseregnek a magyar forradalom leverésére Budapestre való bevonulásának dátuma, 1956. november 4-e között. Lényeges hasonlóság: amint a magyar forradalom eszméje nem bukott el, hasonlóképpen Király Károly küzdelmes életére is mindig főhajtással fogunk emlékezni.

A Dicsőségmentártonban, 1930. szeptember 26-án született Király Károly már a világháború alatti években, a második bécsi döntés következményeivel szembesülő kamaszként is tapasztalhatta, mit jelent magyarként élni egy olyan országban, amely a nemzetiség-származási másságot képtelen elfogadni.

Tisztában vagyok azzal, hogy az elmúlt több mint három évtizedben „illetl, illik” a legválogatottabb jelzővel gyaláznai azokat, akik fiatalként, naiv hittel kötelezték el magukat a háború utáni évtizedekben a szocializmus eszméi mellett. Ugyancsak könnyen elfelejtkeznek a mára mindent jobban tudók arról, hogy azok a fiatalok idősödve egyre többen értették meg, hogy az a világ, amely minden ember számára az egyenlőséget, szabadságot, érvényesülést hirdette, egy szűk „élcsoport” foglyává vált.

A múlt század hatvanas éveiben Király Károlynak alkalma volt személyesen tapasztalni, milyen életvitelt biztosít Románia csúcsvezetői számára. A frissen alakult Kovászna megye első titkáráként, a Központi Bizottság tagjaként néhány év alatt számos intézményt, hagyományt, rendezvényt sikerült alapítani vagy fejleszteni, amelyek a magyar közösség otthon maradását lényegesen könnyebbé tették a történelmi Háromszéken. Tudom, egyesek emlékezetében máig csak anyyi maradt meg ebből az időszakból, hogy „bezzeg Király Károly is együtt vadászott a diktátorral”. Az ilyen, hiányos emlékezettel rendelkezők számára lényegtelen, hogy 1972-től Király Károly

lemondott első titkári megbízatásáról, és elkezdte szellemi harcát a hírhedt diktátorral. Ismerve a pártszervek működési mechanizmusát, a sokak (sokunk) által rettegett szekuritáté módszereit, rendszeres írásos megszólalásában a párt legfelső vezetőinek adta tudtára a magyar közösséget érő sérelmeket, de minden más hatalmi túlkapást is jelzett. Mindezt a kommunista párt tagjaként, elvszerű bírálatként fogalmazta meg és juttatta el nemcsak a párt vezetőihez, hanem bizalmi emberek segítségével külföldi szerkesztőségekhez és/vagy diplomáciai képviseltekhez is.

Ennek az értünk és helyettünk végzett, közel két évtizedes küzdelemnek az elismeréseként, 1989 viharos decemberében Marosvásárhelyen a megye első emberének választottuk, majd rövidesen országos vezetői tisztségre hívták Bukarestbe: az 1990 májusában lezajlott parlamenti választásokon az újonnan alakult Szenátus alelnöki tisztségét töltötte be.

A román fővárosban is következetesen küzdött azért, hogy államalkotó nemzeti közösségként ismerje el az új román alkotmány a magyar kisebbséghez tartozókat is. Ennek a küzdelemnek része volt, hogy 1991. december 8-án, egyedülként lemondott szenátori tisztségéről, mert a szavazásra bocsátott alkotmány nem tartalmazta a kisebbségi közösségekre vonatkozó „államalkotó közösség” megnevezést, hanem Romániát nemzetállamnak nyilvánította.

Király Károly inkább nyugdíjba vonult, és Kovászna megyébe tért vissza, ahol a Székely Faluért Alapítvány kezdeményezője és éltezője volt, és számtalan gazdasági társulást segített a legmodernebb gépi berendezések megszerzésében. Külföldi kapcsolatait is igénybe vehette, nemzetközi elismertsége sok ajtót megnyitott számára, de sohasem a saját javát szolgálta, soha nem tekintette életcéljának a meggazdagodást. Bizonyára ezért, a „sajátjaitól” kapott sérelmekért döntött úgy a harmadik évezred elején, hogy Magyarországon telepedik le.

Szerény kertés házban élt Mezőkovácsházán, ahol olyan mintaszerűen gazdálkodott gyümölcsös és zöldséges háztáji „gazdaságában”, önkével végezve nemcsak a kerti munkákat, hanem a ház körül adódó foglalatosságokat is. Olyan jó kedéllyel, hogy azt odalátogatásaink idején csak elismeréssel illethettük. Itt kell megjegyeznem: soha nem várt el semmilyen „protekción”, a kisváros polgárainak úgyszólván fogalma sem volt arról, hogy milyen értékes ember él közöttük. Igaz, egykori „barátai” száma megritkult, de nem is kereste a szereplést, ünneplést.

Magyarország vezetőinek akkor jutott eszébe csupán, amikor 85. születésnapja után állami kitüntetéssel (a Magyar Köztársaság középkeresztje a csillaggal) ismerték el küzdelmét.

Ide kívánczok: szülőföldje, Románia még ennyivel sem jutalmazta, azt pedig méltatlan még említeni is, hogy élete végéig egy igen szerény (román) nyugdíjból élt. Megpróbálta ugyan hivatalosan tisztázni, hogy tevékenysége és viselt, nagy felelősséggel és ehhez magas nyugdíjbefizetéseivel járó beosztásai (igazgató, kisipari szövetkezeti megyei elnök) magasabb nyugdíjra jogosítanak, de egy idő után felhagyott a számára megalázó kérvényezéssel. Ismétlem: nem tekintette életcéljának az anyagi javak halmozását.

Magas kora és a romló fizikai állapot végül arra a döntésre készítette, hogy lányának családjá közelébe költözzön Budapestre. Közel fél évszázadon át hűséges társa, Helga az egyre nehezebb egészségi állapotba került férjét áldozatkészen ápolta, és ugyanúgy vállalta az elmúlt hónapok nehézségeit, amint tette akkor is, amikor a megfigyelők és a hamis „jó barátok” között kellett eligazodnia.

Biztos vagyok benne, hogy Marosvásárhelyi közössége is kegyelettel emlékezik meg Király Károlyról.

Nyugodjék békében!

Budapest, 2021. november 4.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Művésza

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND

1511. sz., 2021. november 6.

Fénykereső...

Ha a címszót jelzőként társítjuk fogalomhoz (például így: fénykereső szenvedély, fénykereső megszállottság, ...láz, ...izgalom stb.), azonnal bizonyos cselekvést is magához vonz (mondjuk: fénykereső szenvedéllyel alkot, dolgozik, kutat, fest, szerkeszt, szervez stb.). És ebből többnyire jó dolog kerekedik. Önmagában a Fénykereső kevésbé konkretizál, de nagyobb teret biztosít a fantáziának. Lehet kötet cím is, mely vonatkozhat művészre, alkotóra, kutatóra, elemzőre, műélvezőre és így tovább. Akár így, akár úgy, a Xantus Géza művészetét, pályáját felmutató másfél száz oldalas kiadvány és annak marosvásárhelyi premierjére rendezett kiállítás igazán találó szót kapott címdalára. Az albumba még bele se lapoztunk, máris sejthetjük, ami benne van, egykettőre útra indít a fény nyomába. A tárlat esetében ez még nyilvánvalóbb: amint belépünk a galériába, azonnal eláraszt a fény, ami Xantus képeiből sugárzik felénk. De az is nyilvánvaló, nem elégedhetünk meg az első, felszínes benyomással, el kell mélyülnünk a felkínált olvasatban, fejben, szívben rá kell hangolódunk a látványra. A nagy gonddal, igényességgel szerkesztett könyv épp úgy jelzi ezt, mint a Bernády Galériában nyílt kiállítás anyaga, a többségükben új, nagy olajkompozíciók és a vázlatként felfogható lavírozott pácmunkák.

De maradjunk a kötetnél, és adjunk szót a művészeti könyvkiadásban is egyre több babért szerző szerkesztőnek, Sarány Istvánnak. A csíkszeredai Hargita Népe főszerkesztője, aki korábban a Pallas-Akadémia Kiadónál vállalta föl a szép könyv szolgálatát, az utóbbi időben a Csíkszereda Kiadóhivatal és a Hargita Népe Kiadó szerkesztőjeként tesz le fontos, tartalmas és elegáns köteteket az asztalra. Pár hét leforgása alatt két olyan impozáns album megjelentetése, mint a *Teremtő kéz*, amelyben mélyinterjút is készített a főszereplő Márton Árpád festőművésszel, illetve a mostani *Fénykereső*, eléggé ritka fegyvertény a honi kiadói berkekben. Megérdemli az elismerést. A 4. oldalon az október 28-i vásárhelyi gondolatsora olvasható.

Xantus Géza: Róma – Ponte Vittorio Emanuele II. a Fénykereső című albumban

Ősbemutató Marosvásárhelyen

Interjú a *Nem történt semmi* című előadás szerzőivel, Dálnoky Rékával – Székely Csabával – Elise Wilkkel

A Yorick Stúdió és a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház közös produkciója, a *Nem történt semmi* című előadás ősbemutatója kapcsán a darab szerzőivel, Dálnoky Réka, Székely Csaba és Elise Wilk drámaírókkal beszélgettünk.

Az interjút készítette: Tökés Orsolya

– *A darab három drámaíró különböző világának összefűzéséből született. Mi volt az alapötlet, és milyen volt a hatkezes dráma megírásának folyamata?*

Székely Csaba: Sebestyén Aba kért fel, hogy írjunk darabot erre a témára. A munkafolyamat nagyon érdekes volt, még soha nem dol-

goztam így: mindhárman hoztunk történeteket, amelyeket el szeretünk volna mondani a témával kapcsolatban, majd ezeket a történeteket elkezdtük egymáshoz igazítani, és úgy leosztani a szerepeket, hogy minél kevesebb szereplővel el lehessen mesélni, amit szeretnénk. Sokszor találkoztunk,

beszélgettünk egymással, főleg online, és e munkamegbeszélések során folyton alakítottuk a darabot.

Dálnoky Réka: Nagyon sok egyeztetés és újratervezés során született meg a darab. Nehéz volt hármunk hangját úgy összehangolni, hogy az dramaturgiaiilag működjön, de meg tudjuk őrizni az ehhez a témához elengedhetetlen többszámúságot – elvégre ezért is kért fel három drámaírót Sebestyén Aba. A végeredmény is ilyen kettős lett, ami szerintem nagyon illeszkedik a #metoo mozgalomhoz: minden jelenet ugyanazt a hat szereplőt mutatja meg, de nagyon eltérő élethelyzetekben.

Elise Wilk: Nem könnyű egy hatkezes darab megírása, de kihívást jelentett számomra, hogy olyan kollégákkal dolgozhattam együtt, akiknek más a stílusa, és olyan nyelven írnak, amit nem ismerek.

A közös munka egy film- vagy tévéforgatókönyv megírása esetén sikeres formulának bizonyult, de a színházzal más a helyzet, mert a dráma közelebb áll az irodalomhoz, és minden szerző saját egóval, másfajta írói hozzáállással, másfajta világlátással rendelkezik.

Számomra nehezebb volt, mert nem beszélem a magyar nyelvet, és meg kellett várom a fordítást. Egy rövid kutatást követően részben eldöntöttük, hogy milyen történeteket akarunk elmesélni, és meghatároztuk a darab szerkezetét. Úgy döntöttünk, hogy Arthur Schnitzler *A körtánc* című művének mintájára írunk. A dráma több kétszereplős jelenetből áll, amelyben a szereplők egyike mindig továbblép a következő jelenetbe, a beszélgetőpartnernek megfelelően változtatva a beszédét. Kicsit játszottunk ezzel a formával – a mi darabunkban vannak háromszereplős jelenetek is, egy monológjelenet, és egy, amelyben az összes szereplő megjelenik. Mindannyian három-négy jelenetet írtunk, és az volt az elképzelés, hogy ezek külön-külön, miniszindarabként, illetve egyben is működjenek. Az első vázlat után döntöttünk a szereplőkről, és megtaláltuk a fő irányvonalat, amely összeköti a jeleneteket.

Nem könnyű egy három személy által írt, 11 jelenetből álló egységes szöveget megalkotni, de úgy tűnik, hogy nekünk sikerült. Andrei Dosa író, aki a darabot románra fordította,

(Folytatás a 6. oldalon)

A szerzők: (balról) Dálnoky Réka, Székely Csaba, Elise Wilk

Fotó: Bereczky Sándor

Minden adott volt

A tárlatnyitój szereplői: (Jobbról) Sarány István, Xantus Géza, N.M.K.

Fotó: Bálint Zsigmond

Egyik kedvenc könyvem* tartom most a kezemben. Bizonyára azért az egyik kedvencem, mert a legutóbbi. Kedvencem, mert – mint önök is láthatják, s meggyőződhetnek róla: jól sikerült, szép lett, piacos, arról nem is beszélve, hogy tartalmas. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a külsínt sikerült a belbecshez igazítani, önálló – de mégis a könyv, legyen az akár művészalbum, elsőrendű szerepének, a művész munkássága dokumentálásának, hozzáférhetővé tételének alárendelt – művészi alkotást hozva létre.

Sarány István

Ehhez kellett a művész, aki pályafutásának talán egyik legtermékenyebb, ugyanakkor legizgalmasabb időszakát éli; és kellek az új művek, amelyek, bár jellegzetesen és tagadhatatlanul Xantus Géza-sak, mégis mindig újat sugallnak, gyönyörködtetnek, esztétikai és intellektuális élményt nyújtanak.

Mint a kötet előszavában is megjegyeztem: „Művészete egyéni szint képvisel. Karakteres, egyedi, senkivel és semmivel össze nem téveszthető. A helyhez kötődik, mert jelképrendszerét a hely embere érti, érzi és magáénak tudja. Ugyanakkor egyetemes jellege van, mert témái is egyetemesek, minden, a keresztény kultúrán nevelkedett ember számára közérthető, értelmezhető. Témái a képzőművészet örök témái: a bibliai történetektől, allegóriáktól a táj és az emberi test szépségéig, a lélek rejtelméig. A liturgikus alkotásoktól – oltárképek, keresztutak, kor-

puszok és szentek szobrai – a személyes miniatűr grafikáig. Bár kimerevített mozdulatokat, mozdulatsorokat láthatunk a képeken, dinamikájuk magával ragadó, szinte elemzi a mozgást, érzékelhetővé teszi. Mindeközben emberközeli, érthetővé teszi a földön túli, láthatatlan dimenziót. Ezért is sokat mondó például a Ferenc pápának csíksomlyói látó-

Xantus Géza: Háló

A harangként szolgáló rézmozsár

Simó Márton

Járókeret a 75.-hez – ez szerepel alcímként a borítón.* Ezzel mindjárt magához is ránt, magával sodor a szerző, Bölöni Domokos, hogy elkísérjük őt. Hová? Merre is? Hát: oda. Vajon, haladjunk vele az öregedés mezsgyéin. És próbáljuk megérteni, felfogni mindazt, ami felfoghatatlan.

Sokat nem sajnálja vagy sajnálhatja önmagát, hanem beleszabadul a témába, hogy előbbre lépkedve az élet-erdő sűrűjében szóljon vissza nekünk, hogy néhány lépéssel odébb mire számíthatunk, s mire nem. Évtizedek óta nyilvánvaló, hogy írónk a kispálya mestere. Műfaji szempontból talán a karcolat „fekszik neki” leginkább, ezekben a kis remeklésekben érzi jól magát. Ilyen vonatkozásban Mikszáth Kálmán késői utóda. Egyenes ágon. Ugyanabban, de mégis más országban. És másik időben. Továbbfejlesztzi a jó palóc stílusát, és azokkal a felhangokkal gazdagítja, amelyek ma dívnak a Mezőség és a Székelyföld metszéspontján, a különböző erdélyi „kontinensek” határvidékén, ahová igencsak betette kombinált patáját a balkáni lólab. Ez a vidék, valóban az, „szerette földünk”, de mégsem. Itt kell élnünk, ha a jobb helyek ellenében is, talán szerelemből az elkárhozásnak ezt a módját, ezt az át nem hidaló megoldást választottuk. Mielőtt még...

Egy pillanatra sem szabad két-ségbeesnünk, hiszen látjuk, hogy Bölöni sem fél. Azt mondja, hogy különösebben nem fáj az öregedés, el lehet viselni, és általában kibírható. Felfogás kérdése. „Ha pap volnék – írja a kötet hátlapján található ’használati utasításban’ –, minden temetésen zokogva búcsúztatnám az elhunytat.” Hogy az író mire képes? Megfigyel. Eleméz. Kiragad bizonyos részleteket. Felmutat. Nem hal bele. De mi sem. Ott van velünk, együtt lépdél minden élet- és halálhelyzetben. A szatirikus szemléletmóddal segít nekünk, hogy nehegy elszibbadjunk, s ne fásuljunk bele az elviselhetetlenbe, hanem érdeklődve, látó szemmel, értő füllel, mindenre nyitott tudattal járjunk-keljük a világban, és legyünk képesek arra, hogy életünk önnön mozijában ülve, ne a más művi nyomorúságán sírjunk-nevessünk, hanem a magunkéval ismerkedjünk. Mert ez a miénk. Tényleg?! És nem is olyan rossz. Ennyi. Annyi. Lehet, hogy kevésnek tűnik, de a mi talentumaink révén lesz dús, értelmes és jelentőséggel telített. De sosem teljes.

A kötetben szereplő írások egy részével már itt-ott találkozhattunk. A fő- és mellékalakokkal úgyszintén. Magam több „archetípust” is felismertem. Olyan személyek, alteregók, „haverok”, „ívócimborák” bukkannak fel, élnek, „szuszognak”, téblábolnak, gyötrődnek és kísérleteznek az üdvözüléssel a

gatása alkalmával adományozott alkotásának címe: *Dove cielo e terra si incontrano, azaz Ahol az ég és a föld találkozik*, ugyanis egyszerre van jelen a képen a földi és az égi, az ember és a szellem. Tudás és hit. Elmélyült tárgyi és technikai tudás és mély hit. No meg az ezekből fakadó remény és bizakodás, a fény követése.”

És kellett hozzá egy éles szemmel, éles elmével és a művészetek iránti empátiával megáldott tanulmány szerző, aki érti és érzi Xantus Géza művészetét, nyomon követi, ismeri pályafutását és munkásságát, érzi a művészi lélek rezdüléseit; ugyanakkor megtalálja az összefüggéseket azzal a közeggel, környezettel, amelyben a művek születtek, gondolatait míves szövegben tudja összefoglalni, hogy újabb támpontokat nyújtson az olvasónak a művek értelmezéséhez. Meglátja a művész által követett fényt, és ő maga is abba az irányba tart, abba az irányba vezeti az olvasót.

Nos, a könyv létrejöttének két legszükségesebb alapfeltétele adott volt a képanyag és a kézirat elkészültével. Szükséges, de nem elégséges feltételek. Mert ahhoz, hogy a kéziratból és a képanyagból könyv legyen, egységes egészé kell azt szervezni. Ugyanis, bár a művek önmagukban is élnek, a kiállítás anyagának teljessége is egységes kell legyen ahhoz, hogy eljusson a befogadóhoz – azaz önálló műalkotás a képek összessége. Így a kötetben is: a képek és a szöveg egymást kell

erősítsék, együtt kell eljuttassák az olvasóhoz a szerzői szándékot, az élményt. Meggyőződésem – a könyvet lapozgatva –, hogy sikerült ezt a célt elérnünk, a kötet önálló alkotásként – s miért ne: műalkotásként – is megáll a lábán. A tipográfia Xantus G. Lehel kollégám munkáját dicséri: a művésszel együtt alakították ki a végső, letisztult, korszerű képet.

De természetesen szükséges még a szerkesztés, a szöveggondozás, a szövegek fordítása: hadd köszönjem meg Szatmári Cecília, Bucur Nicolae és Magyarai Renáta lektori munkáját, Sarány Orsolyának a szövegnek angol nyelvre való átültetését.

De még ezek sem elegendőek ahhoz, hogy a könyv megjelenjen: kell hozzá a kiadói munka, a megjelenés finanszírozásának biztosítása és a könyv utóéletéről való gondoskodás: tehát köszönet Lőrincz Csaba kiadóvezetőnek a megjelenés és az értékesítés érdekében végzett munkájáért. A megjelenéshez elengedhetetlen volt a Communitas Alapítvány és az RMDSZ anyagi hozzájárulása.

De dicséret illeti a nyomdát is a könyv megszületéséért: a csíkszeredai Alutus nyomda, Császár Csilla műszaki vezető és Hajdú Áron igazgató vezetésével remek munkát végzett. Tehát amolyan kalákában készült el ez a munka, fogadják szeretettel.

*Elhangzott 2021. október 28-án a Bernády Házban lezajlott Xantus Géza-könyvbemutatón és tárlatnyitón

a mi hangunkon szól, mint Bölöni rézmozsára. Olyan beszédmodorral, olyan rezonanciával, mely életünk komédiával vegyes szomorú-bús játékát vetíti itt elélnk.

*Bölöni Domokos: *Harangoz egy rézmozsár. Juventus Kiadó, Marosvásárhely, 2021. 180 oldal. (Simó Márton írása a Hargita Népe 2021. október 15-i számában jelent meg.)*

Xantus Géza: Torony

Balázs Imre – 90

1931. október 26-án született, kilenc éve hunyt el. A székelyföldi Máréfalva szülötte, 1989-től az anyaországi Vácott volt az otthona, de művészete, alkotói kiteljesedése és lényegében minden egyéb, ami a festészetét meghatározta, Marosvásárhelyhez kötötte. Négy évtizeden át 1987-es áttelepüléséig városunk művészeti életének egyik legmeghatározóbb egyénisége volt. Sokan az elhivatott festő és művészetszervező fogalmát vele azonosították. Aztán eléggé ritkán lehetett hallani róla, a halála után, fél évtizeddel ezelőtt rendezett marosvásárhelyi nagy, retrospektív kiállítása széles körű visszhangot keltett. Értékes piketúrájának azt a modernebb vonulatát is alaposabban megismerhették akkor a vásárhelyiek a Kultúrpalotában, amellyel Balázs Imre Magyarországon gazdagította az életművét. A mostani kerek évforduló szinte észrevétlen maradt, nem értesültünk a jeles festő, grafikus, művészeti író emlékét idéző rendezvényekről, megemlékezéseiről. Némiképp ezt a hallgatást próbáljuk ellensúlyozni mai szövegeinkkel.

B.I. művészetéről Vécsi Nagy Zoltán művészettörténész többek közt ezeket írja az artportálon: „A látványfestészet és az absztrakció határán született képein kiemelt

hangsúlyt kapnak a gesztusok, a széles ecsetkezeléssel felhordott színek, a festékmaszszába vajt, kapart és visszatörölt nyomok. A 60-as, 70-es években közvetlen környezetre (család, szülőföld) szorító tematikájú vagy a hagyományos szellemi toposzokat fel dolgozó (Dózsa-sorozat, Anyaság, Shakespeare-témák) festményeinek színvilága szinte a feketéig vagy égetett umbráig feszítetten komor, csaknem monokróm. Különösen jelentősek portréi, melyeken a hetvenes-nyolcvanas évek romániai magyarságának sajátosan bensőséges arcképcsarnokát festette meg. A 70-es évek végén színei kivilágosodtak, és tájképei az absztrakció irányába mozdultak. Gyakori vándorlásainak táji szépségeit lírai naplóhoz hasonló tényszerűséggel örökítette meg rajzaiban, akvarelljeiben.”

Aki ennél többre kíváncsi, és alaposabban szeretne betekinteni ebbe a példásan felépített, markánsan kirajzolódó életműbe, annak a BALÁZS IMRE festőművész honlapja ajánlható a Facebookról. Ott a pályaszakaszok korszakolva, Vécsi Nagy mellett Banner Zoltán, Feledy Balázs, Szücs György elemző méltatásaival kiegészülve, kiváló művészi reprodukciókkal illusztrálva jelennek meg.

Balázs Imre időskori önarcképe

Az író Lőrincz György a festő emberi kvalitásait, szülőföld iránti ragaszkodását s az ebből fakadó művészi hitvallását érzékelteti a honlapra szánt soráival. Alkalmi írás ez, hiszen a Máréfalván 2004. november 7-én nyílt

Balázs Imre Galéria vagy állandó kiállítás avatónépszerűsége készült, de jóval több annál, az ünnepektől személyiséget ihletetten kirajzoló, megkapó portré. Mellékletünkben ma ezt ragadtuk ki a honlapról. (N.M.K.)

A hazatérő ember

Lőrincz György

Amikor a felkérést megkaptam, hogy írjak néhány sort erről az ünnepre hangolt napról, arra gondoltam, írok pár sort, nem, nem Balázs Imréről, a festőről, hisz azt, tudtam, megteszi értőn Márton Árpád, hanem Balázs Imréről, a hazatérő emberről. A szembejövőről, ahogy Kós Károly a húszas években írta. Arról az emberfajtáról, aki, amikor mindenki menekült, mentette múltja, sorsa töredékeit, amikor tömegesen hagyták el a szülőföldet, mint ma is – hazatért. És már föl is írtam a címet: Balázs Imre, a hazatérő ember! – amikor felöltött bennem, hogy én valamikor, valahol olvastam Balázs Imre csodálatos, a lélek palástjába bújtatott, ötvözött sorait, és éppen a szülőföldről, tételesen a szülőfaluról. Keresni kezdtem, kerestem, s amikor megtaláltam, rájöttem, hogy én annál szebbet, jobbat, igazabbat nem tudnék írni. Rájöttem arra is, Balázs Imre sosem ment el tőlünk, sose hagyta el a szülőföldjét, vagy ha mégis, csak fizikailag, a lélek, a szellem, amely beryogta az eltelt évtizedeket, innen, ebből a kis faluból fakadt, táplálkozott, örök és már megváltozhatatlan.

Hallgassák csak: „Szüleim mindkét ágról faluról származnak. Tehát első leágazás és elsőszülött gyermek vagyok, aki azért lettem máréfalvi, mert édesanyám hazavitt a falujába megszülni engem. Óvó szándéka mögött most már tudom, hogy a sors számomra te-

remtett lelki hadállást később megvívandó csatáimhoz. Még ma is úgy él bennem e sorsdöntő anyai mozdulat, mint az ösztönös megérzés gyönyörű példája. A visszajelzések nélküli múltba helyezve ezzel elsőszülött fiát, akire később annyi minden vár. Sejtjeiben, azok milliárdjaiban élhette meg ez a valamikori szépségében Ázsia pusztáit megidéző arcú, huszonhárom éves asszony ennek a mozdulatnak részére-részemre örök érvényű súlyát. Ugyanis megszüllhetett volna Nagyszébenben, ahonnan hazavitt a falujába, de ő a belső hangra hallgatva ment, mentek kettesben a fiatalságukat próbára tevő úton a székely kapuiról elhíresült faluba. S ott is olyan ultramarinkék házba, nagyszüleim otthonába vittek, amit két patak ölel közre. Föllötte a mély csendben megbúvó régi temető.” Vagy: „Aranylő bronzzal festék omlott a tájra, szinte minden kéklő, zöldellő foltot betakart, ősz derekán a Hargita alatt. Itthon vagyunk a falumban. Tizenhat év után újból hívott a falum. Kronosz, Te végtelen idejű, miért iramodtál meg oly nagyon? Mint imént az éveket, úgy próbáljuk számba venni a rokon gyermekeket, nehezen jutva előbbre térben időben. Megható élmény ilyen faluba hazajönni, ahol gyermekektől felbolydult zsvajj fogad! Hány magyar lelkeletű, s céljaiban jövőjét, s benne hitet építő ifjú ember zszibong e gyermekáldástól megszentelt tájban. Máréfalva, most megint a mienk vagy, s mi ketten feleséggel, ősi éjszakád párnáján szenderedünk nyugalomra. Kétszázhuszonöt éves

templom harangja zúgott, zengett álmlukban, s kilencvenöt hős halott csendes nótája hallatszott a messzi távolban, »valahol Oroszországban...«

Igen, Balázs Imre írta ezeket a szavak bíbor köntösébe bújtatott, gyönyörű sorokat, és akkor, amikor még nem tudhatta, hogy egyszer, később, évek múltán művészetét örzendő véglegesen hazatér a szülőfaluba. Egy mély érzésű, de halk szavú ember rejtett titka, vallomása jelenik meg e sorok mögött, arról a világról, amelyben felnőtt, élt és alkotott, de nem csak, arról is, miért alkotott úgy, ahogy, a kérdést is felteszi: „Minek a festőnek toll a kezébe”, mondikálom, amikor azért született, hogy képeiben számolja el emlékeit? Az éveit! – tehetnénk hozzá.

És mégis, kivételesen fontos az, amiről vall. Mert szavain keresztül megvilágosodik, miként és hogyan lett festő, megvilágosodnak a festmények is, az a már-már átláthatatlan sötét fal, amely feltűnik szinte minden festményén, amely annyira uralkodó, mintha csak azt mondaná – stop, nincs tovább. Ez már az én belső világom, amelynek holdudvara lehet, de csak az enyém. Magyarázat viszont a viszontagságos gyermekkor: Máréfalva, Szeben, Marosvásárhely, majd a menekülés, Budapest, a halott, megfagyott katonák látványa, a szűk udvarok, a szükség-lakások, ahol élnek, ahova nem tör be a fény, vagy ha mégis – szűrőkön, töredezetten. „Így jöttünk el” – a lebombázott Budapestről fűzőm hozzá én, majd így folytatja: „a tavasz még nem kopogtatott a mezőkön, sem a rommá bombázott városokban. Jégvilág kegyetlen jeges fehérsége tartogatta számomra

az utolsó élményeket. Ma is emlékeim mély rétegeiben hordom a csonttá fagyott német, magyar és orosz katonák ezreinek szívbénító látványát.” Vagy: „Ilyen udvarokban éltünk mi is, ennek fénytelen torz árnyékait ma is látom. Festőként különösen... És hányan csodálkoztak időnként képeim »riasztó« hangulatán, holott nem én szóltam, csak mögöttem jaidult az ember, s vergődött reménytelenül. Képeimnek egy része, melyeket a hatvanas évek derekán festettem, ezt az életérzést sugallja az érzékenyebb nézőkben. Egy akkortájt rendezett kiállítás után meg is jegyezte egy ismerősöm, kiváló, nagy műveltségű tanárnő volt Szászrégenben: Kedves Imi, nagyon tetszenek a képei, de nehéz lehet magának együtt élni ezzel a világgal!”

Majd egy másik helyen: „Akik jól ismernek, úgy tartják, olyan makacs vagyok, mint az öszvér. Úgy hiszem, jól ismernek”. Viszont mi, akik ismerjük, tudjuk azt is, halk szavú csendjén túl egy nagyon mély érzésű, a világgal együtt rezdülő Balázs Imre él. Úgy hiszem, Máréfalva nagyon meg fogja szeretni a messzire szakadt, ám kincseivel az átalve-tőjében a szülőfaluba hazatért fiát. Vallom azt is, hogy az eddig székely kapuiról elhíresült falu pár év múltán már nemcsak a Malonyay által is megcsodált kapuiról lesz híres, erről a galériáról is, amelyet ma avatunk. Bár nem vagyok műértő, csak a művészetet szerető ember, higgyék el nekem, hogy ezek a festmények bárhol galériát érdemeltek volna, Budapesten, Vác-on, de akár Székelyudvarhelyen is. Hogy mégsem ez történt – Balázs Imre tudott valamit, valamit, amit mi csak sejtethetünk. Hogy itt a helyük.

A Szervátiusz Alapítvány eseményei

Halottak napja táján temetői képekkel telt fel a világháló. Az elmúlás fájdalma, szomorúsága, a megélt évek szépsége, nosztalgiaja, a feldíszített, felvilágító sírkertek és az emlékező sokaság semmi máshoz nem hasonlítható hangulata virtuálisan is felejtethetlenné

teszi ezt a napot. Szervátiusz Tibor özvegye elküldte Budapestről azt a felvételt, amelyen férje, a 2018-ban elhunyt nemzet művészeinek síremléke látható. Jelképerjű pillanatot is megörökített a kamerája a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben, azt a jelenséget, amikor a

Díjátadó ünnepség a Szervátiusz Alapítvány budapesti székházában

napsugár éppen a Nap-kapura vetült. Az emlékművet a Szervátiusz Alapítvány állíttatta a temető művészcsoportjában a Kossuth-díjas alkotó születésének 90. évfordulója alkalmával.

Az alapítvány, amely tavaly a világvárny miatt kénytelen volt elhalasztani hagyományos rendezvényeit, idén pótolta belőlük néhányat. Szeptember 15-én az alapítvány székházában tartották meg a díjátadó ünnepséget, amelyen a Szervátiusz Jenő-díjat Homoki Gábor kárpátaljai festőművész és Petrás Alina, moldvai származású keramikumművész, népdalénekes vehette át. A Szervátiusz Tibor-ösztöndíjat Bíró Bori a Marosvásárhelyi Művészeti Líceum diákjaként nyerte el, ő most már művészeti egyetemi hallgatóként folytatja tanulmányait Nagyváradon.

Idén júniusban megnyílt a Szervátiusz Szalon is. Az év utolsó Szalon-rendezvényét október 29-én tartották meg az alapítvány székházában. A nagy sikerű est meghívott vendége dr. Obrusánszky Borbála történész, Kelet-kutató volt. Közreműködött Majercsik János Oguz táltos, Sipos Mihály népzeneész és felesége, Kardos Mária, valamint Petrás Alina énekes.

Szervátiusz Tibor síremléke a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben
Fotó: Szervátiusz Klára

Ősbemutató Marosvásárhelyen

Henn János és Korpos András jelenete a Nem történt semmi című előadásban

Fotó: Bereczky Sándor

(Folytatás a 3. oldalról)
 azt mondta, hogy nem is látszik, hogy három különböző ember által íródott. Valószínűleg azok, akik jobban ismernek minket, fogadásokat kötnek majd, hogy ki melyik jelenetet írta. De a lényeg az, hogy közösen beszélgetünk egy napjainkban rendkívül fontos témáról.

– A dráma felvállaltan a 2017-ben az Amerikai Egyesült Államokból indult #metoo mozgalom témakörét járja körül, mely azokat az embereket, főként nőket képviseli, akik a hallgatást megtörve az elszemdedett szexuális zaklatásokról globális méretű vitát indítottak el. A mozgalom azóta hosszú utat járt be. Mi adja ma a téma aktualitását?

D. R.: A hatalommal való visszaélés témája örök érvényű, és számomra teljesen független egy mozgalomtól vagy hashtagtól.

Sz. Cs.: Bár a nagy #metoo-hullám már levonult, még mindig nagyon közel van az egész, az utórezgések máig érezhetők. A testi-lelki abúzus pedig egy örök téma a drámairodalomban, mindig aktuális lesz. Mi megpróbáltunk olyan szöveget írni, amely nem a jól ismert #metoo-eseteket mondja fel, hanem inkább megkísérel vitatkozni. Egy telefonos üzenetben történő zaklatás kapcsán például nálunk érvek és ellenérvek hangzanak el, és mindkét félnek megvan a maga igazsága. Vagy látjuk, hogy egy nő is sakkban tarthat és megalázhat egy férjet, és látjuk, hogy ugyanaz a megalázott férfi mekkora szeméttud lenni egy másik nővel. Vagy látjuk azt is, hogy amikor valaki nyilvánosság elé áll egy abúzusüggyel, ott lehetnek régóta tartó és

mélyre nyúló traumák, de egy másik szereplőnk esetében önzó éredkről vagy félig-meddig jogos bosszúvágyról van szó. Az ember bonyolult lény, megpróbáltuk a jelenséget a maga összetettségében vizsgálni.

E. W.: Romániában a #metoo mozgalom nem nyert teljes körű elismerést. Igaz, néhány nő itt is elég bátor volt ahhoz, hogy felfedje a szexuális zaklatás eseteit, de nagyon kevesen – az utóbbi években a legnagyobb nyilvánosságot egy színházi rendező és egy zenész esete kapta. A valóságban azonban sokkal traumatikusabb dolgok történnek a zárt ajtó mögött, és az embereknek most új szemmel kellene nézniük egy olyan jelenséget, amelyet korábban figyelmen kívül hagytak vagy lekicsinyeltek.

Csak egy példát mondok. 2020 márciusában egy színházi kritikus hölgy a Facebookon közzétette egy sajtóban megjelent cikk linkjét. Egy szexuális zaklatással vádolt román színházigazgató ügyéről volt szó. Egy másik női kritikus így kommentálta a posztot: „Felejtse el a botrányokat! Nem írni inkább egy előadásról?” Nem hibáztathatjuk a hölgyet a megjegyzéssel, mert egész életében olyan társadalomban élt, ahol az emberek szemet hunytak, amikor ilyen dolgok történtek. De megpróbálhatjuk megváltoztatni a felfogását.

– A mozgalom elindulása óta számos művészi alkotás született a bántalmazó kapcsolatok, az alá-fölé rendeltégek viszonyokból fakadó visszaélések, az erőszak megnyilvánulásának árnyalatairól. Hogyan kapcsolódik a mű ehhez a párbeszédhez?

E. W.: Romániában jelenleg kevés előadás van, amely erről beszél, és valakinek meg kell törnie a jeget. A Nem történt semmi című előadásnak sok vitát kell megnyitnia. Párbeszédre hív, és szerintem ez a legfontosabb.

D. R.: Az ilyen problémákról való párbeszédet sosem lehet befejezettek tekinteni, épp az örökérvényűségük miatt. Én azt remélem, hogy ezúttal a színház nyelvén tudunk párbeszédet kezdeményezni olyanokkal, akikhez ez a fontos kérdés esetleg nem jutott el a nemzetközi vagy a helyi sajtó révén.

Sz. Cs.: Lengyelországban tudom, hogy születtek darabok, amelyek ezt a témát dolgozzák fel, illetve a budapesti KOMA Bázison volt egy előadás, ahol a szereplők saját élményeikről vallottak, de nálunk nem éreztem, hogy eddig alkotói szinten elindult volna valami hasonló. A mi előadásunk in-

kább elindít egy párbeszédet, remélhetőleg, mintsem kapcsolódik egy létezőhöz.

– A darab érezhetően a jelenséget a hazai viszonyok fényében vizsgálja, felfedve annak összetettségét és veszélyeit. Hogyan viszonyul az itthoni közösség a témához?

Sz. Cs.: Nem tudhatjuk. Eddig Erdélyben nem igazán kerültek a felszínre #metoo-ügyek. Volt egy szerencsétlen kifejtető Transindex-cikk, amely mindenki számára jobb lett volna, ha meg sem születik, és volt még egy eset egy Erdélyben erőszakoskodó külföldi rendező kapcsán, aminek végül az én értelmezésemben az lett a végkövetkeztetése, hogy az előadás érdekében egy rendezőnek mindent szabad. Nem tudom, volt-e más eset, de fejek nem hullottak, az biztos. Ha elegen látják az előadásunkat, és elindul egy párbeszéd, akkor talán kiderül, hogyan viszonyulnak az itteniek a témához.

D. R.: Itthon sokan elzárkóznak a témától, ezért is fontos ilyen előadásokat csinálni. Az előadás kapcsán, a fikció védelmében, őszintebben és árnyaltabban tudunk beszélgetni és véleményt formálni erről a jelenségről.

E. W.: Romániában sok nő még mindig nevet a nőgyűlölő vicceken, hozzászólt ahhoz, hogy az utcán rájuk dudálnak, és a buszon tapogatják őket. Nőként még akkor is aggódsz, ha elhaladsz egy csapat férfi mellett, és senki sem füttyöl rád. Mert ahhoz voltál szokva, hogy így élj. A teljes felfogást meg kell változtatni, és mindannyiunknak van mit tanulnunk ebből a kérdésből. Erről többet kell beszélünk. És itt jön a színház szerepe: hogy platformot biztosítson a párbeszédhez.

Bölöni Domokos újabb kötete

Vannak jó napok és rosszak, ezt az ember maga érzi a leginkább. Nem biztos, hogy ami kintről kedvezőnek tűnik, azt az érintett is úgy látja, mégis meg merem kockáztatni a vélekedésem: Bölöni Domokos egy ideje jó passzban van. 75. születésnapja óta egymást érik a kötetei, nem győzünk lépést tartani a frissen megjelenő könyvújdonságaival. A legújabb, *A harmadik pohár*, Karcolatok, novellák alcímmel kínál rövidpróza-válogatást az olvasóknak. Ízeletül a Juvventus Kiadónál közzétett kiadvány hátsó borítóján szereplő mosolygósan szomorkás írást közöljük mellékletünkben.

Októberi ibolyák Zsigmond Erzsí emlékére

„Volt egy asszony, öreg volt már, meg is hajlott a földnek. Én amikor ide jöttem, még senkit se ismertem. Egyszer jön, s hoz a szatyrában egy bóbítás szép csirkét. Azt mondja, hogy nekem hozta, legyen hozzá szerencsém.

Ida néni, hát mért hozta? Én ezt meg nem érdelem; de ha élek, megpróbálom viszonzni másmben.

Nagyon jólesett az nekem, nem éppen az értéke – a jó szívnek s szeretetnek égig ható kegyelme.

Drága kedves Ida néniem ma van a temetésén.”

Ida néni tudta, hogy ha idegen telepszik meg a faluban, akkor annak bizalmat kell előlegeznünk. Jóhiszeműségünk próbája, hogy tisztességes emberként tekintünk rá. A bizalom kézzelfogható bizonyítéka az ajándék, a segítségnyújtás, az „induló tőke” előlege. A bóbítás csirkét nem azért vitte, hogy Erzsí rögtön kitekerje a nyakát, és paprikást rittyentsen belőle, hanem hogy jérévé, majd tojó tyúkká cseperedve megalapozza vele udvarának majorságát, hogy „kiépítse a baromfiak rendjét”. Mosolyogtató ez, és mégis rettenetesen komoly. Mert manapság csak akkor fogadják szeretettel az idegent, ha remélni lehet valami hasznot tőle –; bóbítás csirkét akkor sem biztos, hogy visznek az udvarára.

Ida néniem ezzel a versikével köszönte meg jószívűségét Zsigmond Erzsí. A temetés napján máris a feltámadás bizonyosságát és az örök élet bizalmát előlegezte neki.

Októberi ibolya az ilyen asszonyok szíve: a fagyhalál tudatával tárulkozik ki, és engedi, hogy szerénységében gyönyörködjünk.

Mit tud, miben bizonyos az ilyen lélek? Miből jön égre szóló magabiztossága? Abból, ami nélkül megbomlana az eszünk, a hittől. Ennek tényét Zsigmond Erzsí így önti rigmusba:

„Ha az Isten fia minket nem szeretne, még vizet sem adna, s végleg elveszejtne!”

1999

„Otthon a dalban”

Demény Péter újra benne van a slamasztikában. Nem újdonság ez neki sem, tudatosan keresi magának a bajt. Folyton ír, megmond, és ez azzal jár. És ez baj? Dehogy! Legfennebb, ha túlzottan izzóvá válik körülötte a levegő, kiereszt a gőzből egy keveset. Paródiával, kupléval, románcszerű dalszöveggel. Eggyel, kettővel, sokkal többel. Azt pedig mielőbb érdemes továbbadni. Nem csak folyóiratban, Facebookon, kötetben is. Hadd örüljenek a költő játéknak a könyvszerető versbarátok is! Így talán könnyebben rájuk találunk a színészek s az énekes dalszerzők is. Volt már ilyen a Látó esszé szerkesztőjének gyakorlatában. A könyv, amiről most beszélünk, *Az élet gesztenyéi**, pár napja jelent meg a szegedi Tiszatáj Könyvek sorozatában. Olyan kis ügyes, majdhogynem zsebre vágható. Negyvenhárom magányoldó írást – az alcím szerint sláger, sanzont, slamasztikát – tartalmaz. Egyik-másik többosztatú variáció. Mi az indítékuk? A szerző a hátla-pon válaszol a fel nem tett kérdésre: „Én nem akarok

józan, és nem adom fel én./ Egész erdők a hóban,/ és nyújtóznak felém./ Míg ágak nyílnak bennem,/ futnak a farkasok,/ még nem lehet elesnem,/ még álmaim vagyok.”

A pályatárs Balázs Imre József, aki maga is zenél és énekel, és a dalszövegtan egyik szaktekinetelye, a borító belső lapszélén azt írja, hogy a szanzonek, kuplák, románcok régóta kísérik Demény Péter pályáját. „Ő egy ilyen füttyűrészős, aki csak úgy magának, de néha másoknak is; egy dudolós, akinek a fejében százötven évre visszamenőleg szólnak a slágerek; egy Bereményi, akinek a sorsszerű Cseh Tamása még csak leskelődik valahonnan, egy függöny mögül.” Remélhetőleg mihamarabb előbukkan. Ha nem, Demény ügyis biztos tovább írja, dudolja, dalolja a magáét. A kötet hangulata, széles érzéskálája, játékosága azt sugallja, hogy jól teszi. (N.M.K.)

*Demény Péter: *Az élet gesztenyéi. Slágerek, szanzonek, slamasztikák, Tiszatáj Könyvek, Szeged, 2021*

Alexandru Crișan kollázs a művész kiállítási katalógusából. A retrospektív tárlat a napokban zárult a marosvásárhelyi Art Nouveau Galériában

A tulajdonosi társulások figyelmébe!

2022. január elsejétől a társasházakban (kondominiumokban) adminisztrátori (ügyintéző) tevékenységet folytató természetes személyek a tulajdonosi társulások megalapítására, megszervezésére és működésére, valamint a társasházak igazgatására vonatkozó 196/2018. sz. törvény előírásainak megfelelően tevékenységükre irányuló atesztáttal kell rendelkezzenek.

Ennek értelmében a helyi közigazgatási hatóság a 2021.10.28-i 326-os sz. helyi tanácsi határozattal elfogadta a természetes személyek atesztálása metodológiáját a tulajdonosi társulások keretében társasház-adminisztrátori tevékenység folytatása érdekében.

Az érdekelt személyek, a 2021.10.28-i 326. sz. HTH 5. cikkelye előírásainak megfelelően, a társasházak adminisztrátora minőség megszerzéséhez szükséges atesztát kibocsátása érdekében az alábbi iratokat kell benyújtásuk Marosvásárhely Megyei Jogú Város iktatójába (13-as iroda), illetve postai úton:

- típuskérelem;
- önéletrajz;
- személyazonosító iratok másolata (személyazonossági igazolvány/ személyazonossági kártya; anyakönyvi kivonat és házassági bizonyítvány);
- tanulmányokat igazoló iratok másolata;
- a társasházi ügyintéző foglalkozására vonatkozó szakképesítési bizonyítvány másolata;
- büntetlenégi bizonyítvány;
- adónyilvántartási igazolás.

Belean Dorin jogász, ügyvezető igazgató

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A marosmentyörgyi **GASTROMETAL MAGÁNCÉG** LEMEZHAJLÍTÓGÉP-KEZELŐT alkalmaz. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet: 0728-328-881, az önéletrajzokat a jobs@gastrometal.ro e-mail-címre várják. (66012-I)

A **MUREȘ MEX RT.** a nyáradtói ipari parkba alkalmaz CSOMAGKEZELŐKET és MUNKÁSOKAT FAIPARBA. Nettó bér: 2250 lej-től. Munkaidő: hétfőtől péntekig 7-15.30 óra között. Ingyenes szállítás Marosvásárhelyről és támogatás a más helységebelieknek. Az önéletrajzokat a mihai.molnar@mobexpert.ro e-mail-címre várjuk. Érdeklődni a 0727-333-194-es telefonszámon. (22813-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 9 db 20-25 kg-os bázna fehér süldő (fajsüldők). Tel. 0744-363-940. (13761)

LAKÁS

A SZABADSÁG utcában kiadó egy 2 szobás tömbházlakás. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet: 0744-303-456. (sz.-l)

KIADÓ kétszobás lakás első emeleten. Tel. 0771-454-339. (13739)

MINDENFÉLE

VÁLLALJUK házak felújítását, fa-, ács-, bádógosmunkát, cserépforgatást, tetőkészítést. Tel. 0741-662-191. (13434)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321, 0766-214-586. (13415)

ALKALMAZUNK lakatos és hegesztőt. Tel. 0744-572-889. (22815-I)

Fájó szívvel emlékezünk **ROTAR IOANRA**, a drága jó férjre, apára, nagytatára november 6-án, halálának első évfordulóján.

Sajnos a halál búcsúzni nem engedte, csak szíve súgta: isten veletek. Emlékét őrizzük szeretettel. Isten nyugtassa békében!

Felesége, Teréz, fia, Emil, lánya, Margareta és férje, Attila, unokája, Andrea és férje, Cristofer Ausztriából. (13745)

VÁLLALUNK tetőmunkát, lemez-munkát, ácsmunkát, szigetelést, csatornák, teraszok, kerítések készítését, festést. Tel. 0759-467-356. (13611)

BEJÁRÓNÓT keresek. Telefon: 0723-048-078. (13706-I)

MUNKÁLATOKAT vállalunk: háztetőt készítünk cserépből vagy lemezből; hőszigetelést, kisebb javításokat. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény, Csaba. Tel. 0758-639-258. (13747-I)

BONTÁST vállalunk, udvart, garázst kitarítunk, ócskavasat gyűjtünk. Tel. 0743-512-168. (13746)

15% KEDVEZMÉNY nyugdíjasoknak: vakolatot, falat kijavítunk; tetőfedés Bilka fémcsereppel, cseréptető-javítás. Tel. 0747-816-052. (13746)

TELEFON: 0742-734-062, Hunor. Vállalunk tető-, ács-, bádógosmunkát, festést, meszelést, bármilyen kis javítást. (13749-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, dédapapa, testvér, rokon, ismerős,

dr. **POP VALENTIN**

KAMILL ALBIN

életének 91. évében, november 3-án, hosszas szenvedés után elhunyt. Drága szerettünk virrasztása vasárnap, november 7-én 19 órakor a Vili Funerar ravatalozótermében lesz.

Hétfőn, november 8-án 13 órakor a katolikus temető felső kápolnájából kísérik utolsó útjára. Emlékét szívünkben örökre megőrizzük.

Gyászoló családja. (-l)

Fájó szívvel, Isten akaratába belenyugodva tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, anyós, rokon, keresztanya, nagynéni, barát, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum nyugalmazott tanítónője,

ÁGOSTON

(szül. Luda)

OLGA ERZSÉBET

2021. november 4-én, 98 éves korában, özvegységének tizenhetedik évében csendesen meghalt.

Drága szerettünket hétfőn, november 8-án 15 órakor helyezzük örök nyugalomra a marosvásárhelyi református temetőben, katolikus szertartás szerint.

A gyászoló család. (13766-I)

Szomorú szívvel, megrendülten veszek végső búcsút drága testvéremtől,

KARÁCSONYI

(szül. Szász) **MÁRIÁTÓL.**

Fáradt testének adjon a Jóisten békés nyugodalmat!

Nővére, Terézke és fia, István. (sz.-l)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak **ERDÉLYI HUNOR** kollégának elhunytá alkalmából. A **RESAC** és **RELUXA** alkalmazottai. (-)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk id. **TANÁSZI SÁNDORRA** halálának első évfordulóján. Emlékét őrzik felesége, két fia, menyje, unokái, Krisztián és Tündike, valamint testvérei és sógora családjukkal együtt. Nyugodjon csendesen! (13728)

ELHALÁLOZÁS

Megrendülten tudatjuk, hogy a drága édesanya, nagymama, dédnagymama, testvér és rokon, **DÓSA MÁRTA** szül. Tolvaly

életének 89. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése egy későbbi időpontban lesz. Nyugodjék békében! Gyászolják: testvére, Ferenc, gyermekei: Ádám és Tamás feleségükkel, gyermekeikkel. (sz.-l)

PRIMĂRIA MUNICIPIULII TÂRGU MUREȘ

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii

XV. TIBERIVUS festival

7 - 14 November

in memoriam **Leitman Zsolt**

CHAMBER MUSIC

bioeef

GRAND HOTEL

ADUSĂRI

9th 19.00 h
Schubert 'Arpeggione' sonata
Brahms violin sonata d - minor
Beethoven 'Ghost' trio
Marley Ericson-violin
Tomasz Máté-cello Hu
Székely Attila-piano D

8th 19.00 h
Beethoven violin sonata 'Spring' cello sonata A - major
Dvorak 'Dumky' trio
Frank van de Laar-piano NI
Kostyák Előd-cello Ro
Molnár Tibor-violin

7th 19.00 h
Mozart 'Dissonanzen' quartet
Ravel string quartet
Mendelssohn octet
Resono collective quartet Ro-Vlt
Intono quartet Ro

13th 19.00 h
Mozart viola quintet in g - minor
Beethoven string quartet a minor
Aristos quartet NI-Fr-I
Marnix Verberne-violin NI

12th 19.00 h
Debussy string quartet
Brassai quartet Ro
'Tango-Touch'
Koszorus Krisztina - voice
Tiberius sextet Ro
Fodor-Kiss Csánád & Vaszi Réka -dancers

10th 19.00 h
Haydn duett in D - major
Boccherini Sonata for two cellos
Barriere Sonata for two cellos
Debussy cello sonata
Lobos 'Pequena suite'
Sviatoslav Perepehysla-cello
Vilhelem Anbrás-cello Ro
Orbán Katalin-cello D
Bruno Seifert-piano Bra

14th 19.00 h
Schubert violin sonata g - minor
Beethoven string trio c - minor
Mozart piano quartet e-flat major
Székely Attila-piano D
Tiberius trio Ro

TÂRGU MUREȘ - CULTURAL PALACE
intrarea liberă / a belépés díjtalan

Hirdetőink figyelmébe!

Felhívjuk hirdetőink figyelmét, hogy hirdetések feladhatnak a szerkesztőségben, valamint a nepujas.ro weboldalon levő online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen a reklam@e-nepujas.ro címre.

Érdeklődni a 0265/268-854-es vagy a 0742-828-647-es telefonszámon, 9-14 óra között.

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

Kényelmesen megteheti online is.

27. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR
2021. NOVEMBER 11-14.
MAROSVÁSÁRHELY, NAGYTEREM

ÉLJ VELE!

KIEMELT PROGRAMOK

A további programjaink online követhetőek a [facebook.com/konyvvasar](https://www.facebook.com/konyvvasar) oldalon

CSÜTÖRTÖK • 2021. NOVEMBER 11.
19⁰⁰ Saját Faust – **Bogdan Zsolt** előadástje az idén 70 éves **Markó Béla** verseiből, Nagyterem

PÉNTEK • 2021. NOVEMBER 12.
18⁰⁰ Irodalmi est – Marosvásárhely, az irodalom bölcső-városa
Meghívottak: **Demény Péter, Káli István, Király Kinga Júlia, Kovács András Ferenc, Láng Zsolt, Markó Béla, Szabó Rébert Csaba, Vida Gábor**, moderátor **Mészáros Sándor**, Nagyterem

SZOMBAT • 2021. NOVEMBER 13.
11⁰⁰ Időradír – Interaktív gyermekkoncert **Biró Eszter** előadásában, Nagyterem
17⁰⁰ Könyv és fazék – Interaktív beszélgetés irodalomról és főzésről.
Meghívottak: **Cserna-Szabó András, Daria Benedit, Király Kinga Júlia, Kiss Judit Ágnes** és **Nyáry Krisztina**, Underground terem
19⁰⁰ És Rómeó és Júlia... – Shakespeare-világ **Vámos Miklós** ötlete és **Mészöly Dezső** fordításai alapján, **Nagy-Kalózy Eszter** és **Rudolf Péter** előadásában, Nagyterem

MEGRENDELŐK / SPONSOROK

MÉDIAPARTNEREK / PARTNEREK

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Száraz Miklós György Székelyek

Bauer Barbara Most élsz

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

r.a.d.i.o

gaga

www.radiogaga.ro

radio.kptv.ro

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ - 118-932	hidegtálcák készítése	- 0365/404-664
- általános - 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	• RDS-RCS	- 0365/400-401
• Rendőrség - 0265/202-305	• Áramszolgáltató vállalat - vidék	- 0365/400-404
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Delgaz Grid	- 0800-801-929
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	• Aquaserv:	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	- hideg víz-csatorna - 0265/208-888	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthonápoló szolgálat, 8-16 óra között: 0736-883-110	- központ - 08008 208-888	- 0265/254-625
• Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351	• Fogasztóvédelmi hivatal	- 0265/236-284
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	• Vasútállomás	- 0265/215-119
• Marmed - 0265/250-344	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	- 0744-282-710
járobeteg-rendelő: - 0756-468-658 - 0729-024-380 - 0751-114-307	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865	- 0745-606-215
Labor e-mail: marmed@armed.ro , www.marmed.ro	• Vasúttársaság - 0745-606-269	- 0758-047-604
• Dora Optics - 0733-553-976	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
• Dora Medicals - 0265/212-971		- 0265/262-907
• Radiológia, echográfia		
Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446		

Mélynyomás reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

MINDEN HÉTKÖZNAP
18:20